

Eesti Keskkonnauuringute Keskus

Merestrategia raamdirektiivi meetmekava rakendamise seis ülevaade

Marek Nurmik
Keskkonna- ja analüütilise keemia osakond
peaspetsialist

KESKKONNAMINISTEERIUM

06. detsember 2019 Tallinn

Sissejuhatus

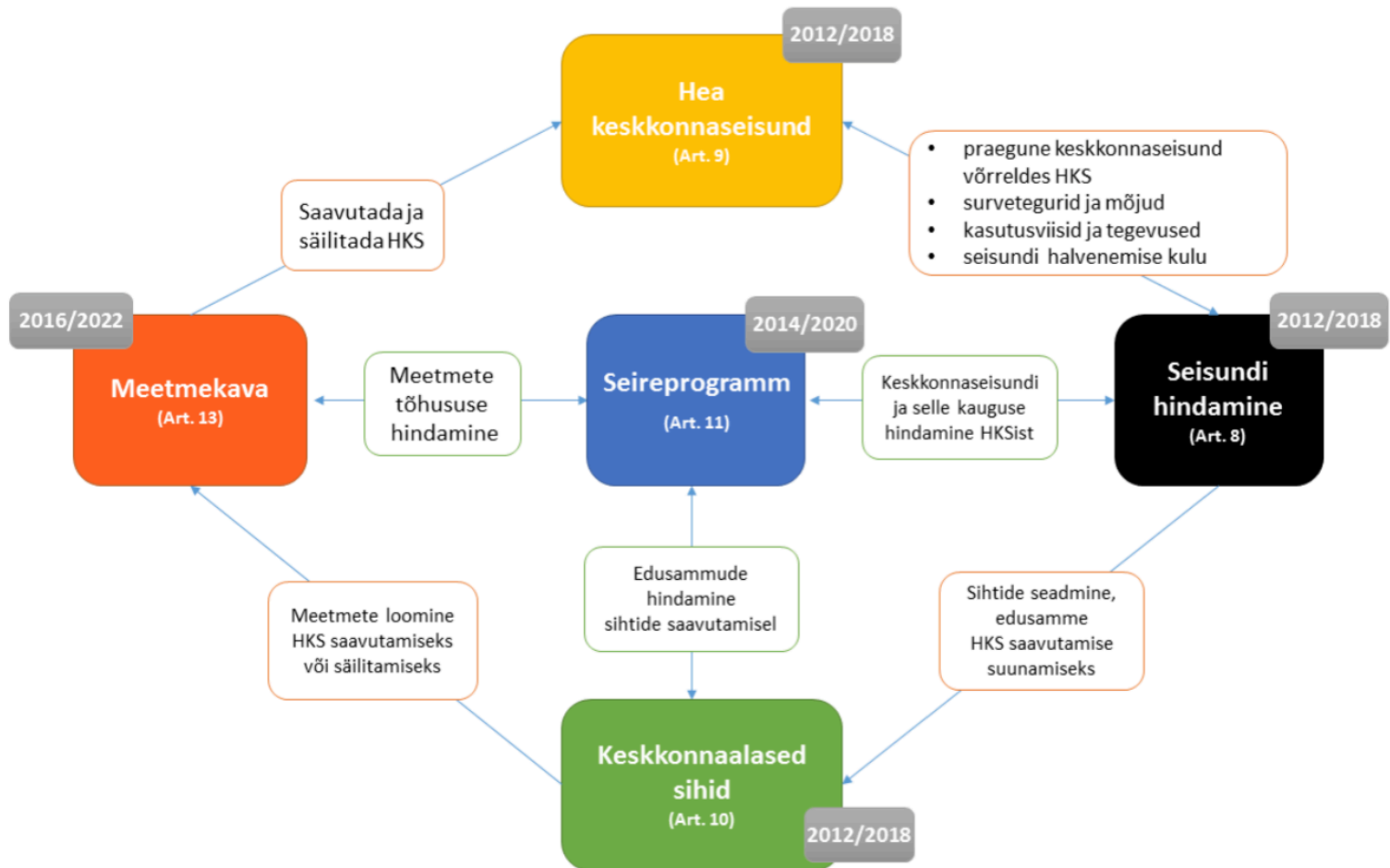
- Merestrategie raamdirektiiv (edaspidi MSRD; 2008/56/EÜ);
- MSRD meetmete ülevaade koos meetmete rakendamiseks ettenähtud tegevustega ning nende rakendamise seis;
- Uue meetmekava planeerimine.

Merestrategie raamdirektiiv

- MSRD eesmärgiks on saavutada või säilitada mereala hea keskkonnaseisund hiljemalt aastaks 2020.
- MSRD määratleb hea keskkonnaseisundi piiritlemise kvalitatiivsed tunnused:
  - 1) Bioloogiline mitmekesisus
  - 2) Võõrliigid
  - 3) Kalandus
  - 4) Toiduvõrgustikud
  - 5) Eutrofeerumine
  - 6) Merepõhja terviklikkus
  - 7) Hüdrograafilised muutused
  - 8) Ohtlikud ained keskkonnas
  - 9) Ohtlikud ained mereandides
  - 10) Mereprügi
  - 11) Veealune müra ja energia

MSRD rakendamise protsess, mis hõlmab kuueaastase rakendamistsükli põhietappe (allikas: *Eesti mereala keskkonnaseisund 2018 aruanne*)

MSRD artikkel 18

- Liikmesriikidel tuleb kolme aasta jooksul alates iga meetmeprogrammi või selle ajakohastuse avaldamisest esitada komisjonile kokkuvõtlik vahearuanne, milles kirjeldatakse kõnealuse programmi elluviimisel tehtud samme.
- Eesti merestrategie meetmekava kiideti heaks Vabariigi Valitsuse 23.03.2017 istungi otsusega.

Meetmete kategooriad

- Meetmete rakendatuse astme järgi eristatakse nelja liiki meetmeid:
  - **1.a** – HKS saavutamiseks ja säilitamiseks vajalikud meetmed, mis on juba teiste seaduste ja poliitikate raames vastu võetud ja rakendatud;
  - **1.b** – HKS saavutamiseks ja säilitamiseks vajalikud meetmed, mis on vastu võetud teiste poliitikate raames, kuid mis ei ole veel ellu viidud või lõpuni rakendatud;
  - **2.a** – täiendavad meetmed HKS saavutamiseks, mis põhinevad olemasolevatel teistel EL õigusaktidel ja rahvusvahelistel lepingutel, kuid nõudeid tuleb rangemaks muuta, täpsustada jne;
  - **2.b** – täiesti uued meetmed HKS saavutamiseks, mis ei tugine olemasolevatel EL õigusaktidel või rahvusvahelistel lepingutel.

Meetmete kategooriad

- Sisult jaotatakse meetmed:
  - tehnilisteks,
  - seadusandlikeks,
  - majanduslikeks (toetused, tasud jm) ja
  - poliitika meetmeteks (vabatahtlikud lepped, kommunikatsiooni strateegiad, teadlikkuse tõstmine, kampaaniad, koolitused jne).

Raporteeritav info

- Raporteerimisele kuuluvad 1b meetmed (v.a VRD-ga seotud meetmed) ning 2a ja 2b meetmed.
- Iga 2a ja 2b meetme puhul antakse ülevaade meetme rakendamise seisust (tegevuste kaupa), rakendamise aastast ning viivituste esinemisel nende põhjustest.
- 1b meetmete puhul antakse ülevaade teemavaldkondade kaupa grupeeritult.

1. Merekaitsealade võrgustiku loomine Eesti majandusvööndis

- Sihid mille rakendamiseks meede on mõeldud:
  - 1.1. Kõikide võtmeliikide levik vastab nende looduslikule levilale.
  - 1.2. Võtmeliikide asurkondade arvukus on tasemel, mis tagab populatsioonide pikaajalise säilimise.
  - 1.3. Võtmeliikide asurkondade demökoloogilised ja autökoloogilised parameetrid on tasemel, mis tagavad nende populatsioonide pikaajalise säilimise.
  - 1.4. Tähtsamate elupaikade levik ei vähene määral, mis ohustaks elupaiga jätkusuutlikkust.
  - 1.5. Tähtsamate elupaikade ulatus ei vähene määral, mis ohustaks elupaiga jätkusuutlikkust.
  - 1.6. Tähtsamate elupaikade seisund tagab mitmekesiste looduslike koosluste olemasolu.
  - 1.7. Ökosüsteemi struktuur on häirimata ja tagab ökosüsteemi teenuste jätkusuutlikkuse.

1. Merekaitsealade võrgustiku loomine Eesti majandusvööndis

- Meetme rakendamiseks on algatatud projekt “**Avamere kaitsealade ettepaneku koostamine Eesti majandusvööndis**”, mille eesmärgiks on Eesti majandusvööndi avamere kaitsealade võrgustiku loomise ettepaneku koostamine (projekti lõpp: 31.12.2020).
- Projekti tulemusena esitatud majandusvööndi kaitsealade (potentsiaalselt 2 ala) ettepanekute põhjal tegeletakse edasi kaitsekorralduse kavade kinnitamise tegevustega.

1. Merekaitsealade võrgustiku loomine Eesti majandusvööndis

- Rakendamine: rakendamisega on alustatud, kuid meetme saab rakendatuks lugeda, kui esitatud kaitsealade moodustamise ettepanekud saavad Vabariigi Valitsuse otsusega kinnitatud.
- Eeldatav rakendamise aeg: 2026;
- Viivituse põhjused: majandusvööndis olevate ning kaitset vajavate liikide ja nende elupaikade alane andmete puudujääk, mis kaetakse ära käimasoleva KIK-i projektiga.
- Kaitsealade moodustamise kaitsekorralduskavade kooskõlastamine, kinnitamine ning järelevalve tagamine on ajamahukas protsess.

2. Vesiviljeluse piirkondlike kavade koostamine võimaliku keskkonnasurve ohjamiseks

- Sihid mille rakendamiseks meede on mõeldud:
  - 1.1. Kõikide võtmeliikide levik vastab nende looduslikule levilale.
  - 1.2. Võtmeliikide asurkondade arvukus on tasemel, mis tagab populatsioonide pikaajalise säilimise.
  - 1.3. Võtmeliikide asurkondade demökoloogilised ja autökoloogilised parameetrid on tasemetel, mis tagavad nende populatsioonide pikaajalise säilimise.
  - 1.4. Tähtsamate elupaikade levik ei vähene määral, mis ohustaks elupaiga jätkusuutlikkust.
  - 1.5. Tähtsamate elupaikade ulatus ei vähene määral, mis ohustaks elupaiga jätkusuutlikkust.
  - 1.6. Tähtsamate elupaikade seisund tagab mitmekesisete looduslike koosluste olemasolu.
  - 1.7. Ökosüsteemi struktuur on häirimata ja tagab ökosüsteemi teenuste jätkusuutlikkuse.
  - 5.1. Toitainete sisalduse suurenemine veesambas ei põhjusta otsest ega kaudset negatiivset mõju ökosüsteemile ja elurikkusele.
  - 5.2. Fütoplanktoni ja niitjate makrovetikate suurenenud biomass ei halvenda veekvaliteeti, merevee läbipaistvust ega põhjusta kaudset negatiivset mõju ökosüsteemile ja elurikkusele.
  - 5.3. Toitainete kogused merevees ei põhjusta märkimisväärseid kõrvalekaldeid liikide loomulikust levikumustrist ega negatiivseid muutusi põhjalähedase kihi hapnikurežiimis

2. Vesiviljeluse piirkondlike kavade koostamine võimaliku keskkonnasurve ohjamiseks

- Piirkondlikul tasemel on tehtud/käimas 6 uuringut erinevate vesiviljeluse liikide ja vormide kasvatamise võimalustest ning nende võimalikust keskkonnamõjust:
  - On kaardistatud kalade, selgrootute ja vetikate vesiviljeluseks sobivad alad;
  - On uuritud ja katsetatakse erinevaid tehnoloogiaid vesiviljeluse kasutamiseks toitainete eemaldamise eesmärgil.
- Piirkondlike vesiviljeluse kavade koostamiseks on käimas projekt **“Vesiviljeluse piirkondlike kavade koostamine võimaliku keskkonnasurve ohjamiseks”** (projekti lõpptähtaeg: 31.12.2019).
- Projekti tulemusel esitatud vesiviljeluse kavade ettepanekute põhjal tegeletakse edasi kavade kinnitamisega seotud tegevustega.

2. Vesiviljeluse piirkondlike kavade koostamine võimaliku keskkonnasurve ohjamiseks

- Rakendamine: rakendamisega on alustatud, kuid meetme saab rakendatuks lugeda, kui esitatud vesiviljeluse kavade ettepanekud saavad kinnitatud.
- Edasised tegevused seoses kavade kinnitamisega sõltuvad mereala ruumilise planeeringu kehtestamise protsessist.
- Eeldatav rakendamise aeg: 2026;
- Viivituse põhjused: uuringute vajalikkus ja seos teiste regulatsioonide rakendamisega (mereala ruumiline planeering).

3. Võõrliikide alase teadlikkuse suurendamine nende leviku ohjamiseks

- Sihid mille rakendamiseks meede on mõeldud:
  - 2.1. Uusi võõrliike läbi primaarse invasiooni ei lisandu.
  - 2.2. Võõrliigid ei kujuta endast ohtu kohalikele liikidele, kooslustele ja ökosüsteemide pikaajalisele säilimisele: bioreostuse tase (BPL indeks, sensu Olenin *et al.* 2007) < 1 .

3. Võõrliikide alase teadlikkuse suurendamine nende leviku ohjamiseks

- Merega seonduvate võõrliikide alase teabe kogumine ja süstematiseerimine toimub:
  - järjepidevalt **riikliku keskkonnaseire programmi mereseire allprogrammi võõrliikide seire raames**. Seireinfo edastatakse erinevatesse andmekogumise programmidesse (näit. KESE, AquaNIS, ICES);
  - Erinevate võõrliikide alaste uuringute raames (1 teostatud ja 1 käimasolev uuring).
- Teabe edastamine üldsusele ja huvirühmadele toimub:
  - järjepideva tegevusena seire ja erinevate projektide seminaridel ning infomaterjalides.
  - teavitustegevustena nii laiemale avalikkusele kui ka kalurkonnale (näiteks kalatelk-õpitoad RäimeWestil Lao sadamas, Tuulekala festivalil Hiiumaal Orjaku sadamas jne).

3. Võõrliikide alase teadlikkuse suurendamine nende leviku ohjamiseks

- Rakendamine: rakendamisega on alustatud;
- Teabe kogumine ja süstematiseerimine toimib järjepidevalt, mistõttu võib seda lugeda rakendatuks.
- Teavitustöö üldsusele ja huvirühmadele toimub järjepidevalt, kuid ei ole kõigi võõrliikide osas piisav. Võõrliikidest on piisavalt käsitletud üksnes ümarmudilat (*Neogobius melanostomus*) ning tähelepanu on pööratud ka mudakrabile (*Rhithropanopeus harrisi*).
- Eeldatav rakendamise aeg: 2022;
- Viivituse põhjus: teavitustegevus nõuab planeeritust pikemat aega, et kõik võõrliigid saaksid piisavalt tähelepanu.

4. Rahvusvahelise Ballastveekonventsiooni (BWMC) ratifitseerimine, rakendamise hõlbustamine osaluse abil plaanitavas piirkondlikus teabesüsteemis ja selle rakendamine

- Sihid mille rakendamiseks meede on mõeldud:
  - 2.1. Uusi võõrliike läbi primaarse invasiooni ei lisandu.
  - 2.2. Võõrliigid ei kujuta endast ohtu kohalikele liikidele, kooslustele ja ökosüsteemide pikaajalisele säilimisele: bioreostuse tase (BPL indeks, sensu Olenin *et al.* 2007) < 1 .

4. Rahvusvahelise Ballastveekonventsiooni (BWMC) ratifitseerimine, rakendamise hõlbustamine osaluse abil plaanitavas piirkondlikus teabesüsteemis ja selle rakendamine

- Eesti ratifitseeris ballastvee konventsiooni 14.02.2018 ning see jõustus Eestis 17.07.2018.
- Ballastvee konventsiooni jõustumisega jõustusid ka seadusakti lisas toodud laevade ballastvee ja selle setete kontrolli ning käitlemise reeglid.
- Osaletakse INTERREG Läänemere Programmi projektis “**Läänemere piirkonna majandamisvõimaluste täiendamine vähendamaks invasiivsete võõrliikide sissetulemist laevadega (COMPLETE)**”, mille raames töötatakse välja erinevaid väljundeid, mis panustavad Ballastvee konventsiooni täielikku rakendamisesse (projekti lõpptähtaeg: 2020 aasta lõpp).
- Lisaks on käimas projekt “**Laevade ballastvee mikroorganismide ja viiruste uuringud**” (projekti lõpptähtaeg: 30.11.2020).

4. Rahvusvahelise Ballastveekonventsiooni (BWMC) ratifitseerimine, rakendamise hõlbustamine osaluse abil plaanitavas piirkondlikus teabesüsteemis ja selle rakendamine

- Rakendamine: rakendamisega on alustatud,
- INTERREG projekti “**COMPLETE**” raames töötatakse välja erinevaid väljundeid, mis panustavad Ballastvee konventsiooni täielikku rakendamisesse;
- Eeldatav rakendamise aeg: 2020

5. Piirkondike kalapüügipiirangute väljatöötamine ja töönduskalade piirmõõtude kaasajastamine

- Sihid mille rakendamiseks meede on mõeldud:
  - 3.1. Kalapüügist tulenev surve tähtsamatele kalapopulatsioonidele ei ohusta nende populatsioonide pikaajalist säilimist:
    - kalapopulatsioonide ohututes piirides hoidmiseks ja pikaajaliseks säilimiseks on kalapüügist tulenev surve reguleeritud Euroopa Komisjoni iga-aastaselt määratud kvootidega, mis tagab kalavarude kasutamise F_{MSY} piiril ja allpool seda aastaks 2020.
  - 3.2. Tähtsamate kalaasurkondade reproduktiivvõime on tagatud.
  - 3.3. Töõnduslike kalapopulatsioonide vanuseline ja suuruseline koosseis tagab populatsioonide asurkondade pikaajalise säilimise.

5. Piirkondlike kalapüügipiirangute väljatöötamine ja töönduskalade piirmõõtude kaasajastamine

- Kalaasurkondade, kelle HKS tagamiseks on vajalik piirkondlike ja/või ajaliste kalapüügipiirangute väljatöötamist ja/või piirmõõtude kaasajastamist, välja selgitamiseks on läbi viidud ja veel käimas erinevad uuringud (5 uuringut + iga-aastased riiklikud kalavarude uuringud), millest meetme rakendamisel on peamiseks **„Piirkondlike kalapüügipiirangute ning kalade piirmõõtude kaasajastamine** (projekti lõpp: 31.12.2020).
- Praeguseks hetkeks on juba mõningaid ajutisi püügipiiranguid rakendatud:
  - 2018.a jõustus **ajutine püügipiirang Pärnu lahel – Pärnu jõe suudmeala keeld 1 km ulatuses**. Tegemist on Pärnu jõe lõhe ja meriforelli asurkondade taastamise meetmega.
  - 2019. a jõustus harilikule kohale uus piirmõõt ehk alammõõt 46 cm (varem kehtis 44 cm). Sellega koos tõsteti ka Pärnu lahel nakkevõrgu silmasuurust tagamaks alammõõdust kinni pidamine.

5. Piirkondike kalapüügipiirangute väljatöötamine ja töönduskalade piirmõõtude kaasajastamine

- Järelevalve teostamine tõhustamiseks on toetatud:
  - erinevate vahendite soetamist (näiteks väikelaevad, droonid, elektroonilised võrgusilma mõõtjad jne);
  - kudealade kaitse tegevusi;
  - kalalaevade jälgimissüsteemi arendamist.

5. Piirkondike kalapüügipiirangute väljatöötamine ja töönduskalade piirmõõtude kaasajastamine

- Rakendamine: rakendamisega on alustatud, kuid meetme saab rakendatuks lugeda, kui kalapüügipiirangute kaasajastamise uuringu tulemusel esitatud ettepanekud saavad kinnitatud.
- Edasisi tegevusi seoses projekti tulemusel esitatud ettepanekute põhjal piirangute kehtestamisega saab ellu viia alles pärast projekti lõppu.
- Eeldatav rakendamise aeg: 2023
- Viivituse põhjus: andmete või teadmiste puudujääk, mis on aluseks vastavate regulatsioonide väljatöötamiseks ja kehtestamiseks.

6. Väheväärtusliku kala realiseerimise soodustamine

- Sihid mille rakendamiseks meede on mõeldud:
  - 3.1. Kalapüügist tulenev surve tähtsamatele kalapopulatsioonidele ei ohusta nende populatsioonide pikaajalist säilimist:
    - kalapopulatsioonide ohututes piirides hoidmiseks ja pikaajaliseks säilimiseks on kalapüügist tulenev surve reguleeritud Euroopa Komisjoni iga-aastaselt määratud kvootidega, mis tagab kalavarude kasutamise F_{MSY} piiril ja allpool seda aastaks 2020.
  - 3.2. Tähtsamate kalaasurkondade reproduktiivvõime on tagatud.
  - 3.3. Töenduslike kalapopulatsioonide vanuseline ja suuruseline koosseis tagab populatsioonide asurkondade pikaajalise säilimise.

6. Väheväärtusliku kala realiseerimise soodustamine

- Töõnduspüükides on uuritud väheväärtusliku kala osakaalu (2018).
- Erinevate väheväärtusliku kala realiseerimisvõimaluste välja selgitamiseks on hetkel käimas kaks uuringut (üks projekt lõpeb 2019. ja teine 2022. aasta lõpus).
- Väheväärtusliku kala realiseerimise toetamiseks saab rahastust taotleda **Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist**, mille alt on väheväärtusliku kala realiseerimiseks toetatud erinevate seadmete soetamisi (näiteks kalaküpsise tootmisliin).
- Huvirühmade kaasamine ja teavitamine toimub **Maaeluministeeriumi eestvedamisel**, millesse **panustab samuti Kalanduse teabekeskus**, kelle tegevus toimub "**Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi 2014-2020 rakenduskava**" meetme 1.3 "Teadlaste ja kalurite koostöötoetus" ja meetme 2.6 "Teadlaste ja vesiviljelusettevõtjate koostöötoetus" raames.

6. Väheväärtusliku kala realiseerimise soodustamine

- Rakendamine: rakendamisega on alustatud;
- Väheväärtusliku kala realiseerimise soodustamise meetet rakendatakse Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi 2014-2020 rakenduskava alusel.
- Eeldatav rakendamise aeg: 2023
- Majanduslike meetmete puhul võib meetme rakendatuks lugeda aastaga, mil kõik väljamaksed on teostatud.
- Meetme tegevuste seas on projekte, mis lõpevad 2022. aasta lõpus, mistõttu saab meede rakendatud aastaks 2023.
- Viivituse põhjus: rahastuse abikõlbulikkuse periood.

7. Püügikoormuse kohandamine hea keskkonnaseisundi tingimustele vastavaks

- Sihid mille rakendamiseks meede on mõeldud:
  - 3.1. Kalapüügist tulenev surve tähtsamatele kalapopulatsioonidele ei ohusta nende populatsioonide pikaajalist säilimist:
    - kalapopulatsioonide ohututes piirides hoidmiseks ja pikaajaliseks säilimiseks on kalapüügist tulenev surve reguleeritud Euroopa Komisjoni iga-aastaselt määratud kvootidega, mis tagab kalavarude kasutamise F_{MSY} piiril ja allpool seda aastaks 2020.
  - 3.2. Tähtsamate kalaasurkondade reproduktiivvõime on tagatud.
  - 3.3. Töönduslike kalapopulatsioonide vanuseline ja suuruseline koosseis tagab populatsioonide asurkondade pikaajalise säilimise.

7. Püügikoormuse kohandamine hea keskkonnaseisundi tingimustele vastavaks

- Meetme rakendamiseks on käimas projekt „**Püügikoormuse kohandamine hea keskkonnaseisundi tingimustele vastavaks**“ (projekti lõpptähtaeg: 31.12.2020).
- Projekti käigus:
  - selgitatakse välja kalaasurkonnad, kelle HKS-i tagamiseks meede on vajalik.
  - kus ja millal tuleb viia sisse muudatused püügikoormuse reguleerimiseks;
  - esitatakse ettepanekud püügikoormuse kaasajastamiseks.

7. Püügikoormuse kohandamine hea keskkonnaseisundi tingimustele vastavaks

- Rakendamine: rakendamisega on alustatud, kuid meetme saab rakendatuks lugeda, kui püügikoormuste kohandamise uuringu tulemusel esitatud ettepanekud saavad kinnitatud.
- Edasisi tegevusi seoses regulatsiooni väljatöötamise, huvirühmade kaasamise, regulatsiooni rakendamise ja järelevalve teostamisega saab ellu viia alles pärast projekti lõppu.
- Eeldatav rakendamise aeg: 2023
- Viivituse põhjus: andmete või teadmiste puudujääki, mis on aluseks vastavate regulatsioonide väljatöötamiseks ja kehtestamiseks.
- Püügikoormuste kohandamise protsessi puhul võib esineda lisaks üldisemaid poliitilisi takistusi, milleks on erinevate sektorite huvid nagu kalandus ja keskkond.

8. Püügiandmetest teavitamise elektroonilise süsteemi rakendamine kalapüügi paremaks kontrollimiseks ja püügivahendite hülgamise vältimiseks

- Sihid mille rakendamiseks meede on mõeldud:

3.1. Kalapüügist tulenev surve tähtsamatele kalapopulatsioonidele ei ohusta nende populatsioonide pikaajalist säilimist:

- kalapopulatsioonide ohututes piirides hoidmiseks ja pikaajaliseks säilimiseks on kalapüügist tulenev surve reguleeritud Euroopa Komisjoni iga-aastaselt määratud kvootidega, mis tagab kalavarude kasutamise F_{MSY} piiril ja allpool seda aastaks 2020.

3.3. Töenduslike kalapopulatsioonide vanuseline ja suuruseline koosseis tagab populatsioonide asurkondade pikaajalise säilimise.

1.7. Ökosüsteemi struktuur:

- kalapopulatsioonide morfomeetrilise struktuuri säilimine (Baasaasta 2012)

10.1. Mere- ja rannikukeskkonna prügi kahjulikkus

- merepõhjas esineva mereprügi koguseid iseloomustab langev trend. (Baasaasta 2016).

10.2. Mereprügist põhjustatud kõrvalekalded mereelustiku seisundis ja elupaiga kvaliteedis on ebaolulised.

8. Püügiandmetest teavitamise elektroonilise süsteemi rakendamine kalapüügi paremaks kontrollimiseks ja püügivahendite hülgamise vältimiseks

- Püügiandmete elektroonilise süsteemi tehnilisi uuendusi ja parandusi on läbi viidud projektipõhiselt:
  - 2016 - 2017 viidi läbi kalanduse infosüsteemi uuendamine, mille käigus see liidestati riiklike andmekogudega ning tehti kaluritele nutirakendus;
  - 2017 – 2018 viidi läbi kalanduse infosüsteemi kohandamine, optimeerimine ja arendati kutseliste kalurite kliendirakendust PERK (2017 – 2018);
  - hetkel on käimas kutselise kalapüügi registri täiendamine ja töökindluse parendamine (projekti lõpp: 31.12.2019).
- Püügiandmete elektroonilist süsteemi PERK haldab Maaeluministeeriumi haldusalas tegutsev riigiasutus **Veterinaar- ja Toiduamet**, kes on kalapüügiga seonduvate andmete esitamise korra kohaselt andme saaja, v.a määruses nimetatud juhtudel, kus on selleks **Keskkonnainspeksioon**.
- Kalapüügiga seonduvate andmete esitamise korra kohaselt on lubatud andmeid esitada nii elektrooniliselt kui ka paberdokumendil.
- Maaeluministeeriumi eestvedamisel on tegeletud ning tegeletakse ka edaspidi huvirühmade kaasamisega.

8. Püügiandmetest teavitamise elektroonilise süsteemi rakendamine kalapüügi paremaks kontrollimiseks ja püügivahendite hülgamise vältimiseks

- Rakendamine: meede on rakendatud.
- **Elektrooniliselt püügiandmete edastamise punkt jõustus 2016. aasta lõpus ning esmane elektrooniliste andmete esitamise süsteem PERK valmis jaanuaris 2017.** Arvestades, et PERKi tänasel päeval toimiv uuendatud ning täiendatud versioon läks kasutusse 2019. aastal, siis loeme meetme rakendamise aastaks 2019.
- Rakendamise aeg: 2019.

9. Veeldatud maagaasi (LNG) laevakütusena kasutamise valmisoleku loomine

- Sihid mille rakendamiseks meede on mõeldud:
  - 5.1. Toitainete sisaldus veesambas ei suurene ega põhjusta otsest või kaudset negatiivset mõju ökosüsteemile ja elurikkusele
    - Peamised sihid, mille saavutamisele meede kaasa aitab on vähendada lämmastiku sissekannet õhu kaudu, vähendada DIN sisaldust, klorofüll a sisaldust ja süvakihi hapniku puudujääki ning suurendada vee läbipaistvust, eelkõige Soome lahes.
  - 7.1. väetiste ja muude lämmastiku- ja fosforirikaste ainete heitmed

9. Veeldatud maagaasi (LNG) laevakütusena kasutamise valmisoleku loomine

- Alates 2017. aasta algusest sõidab Tallinn – Helsingi liinil **LNG-kiirlaev Megastar**, mis kasutab kütusena peamiselt veeldatud maagaasi (LNG), kuid on võimeline liikuma ka diiselkütusega.
- Tallinna Vanasadamal on LNG varustamise võimekus, mida **tagatakse koostöös Eesti Gaasiga**, kelle vastutusel on Tallinki laeva Megastar varustamine ja punkerdamine LNG-ga. **Punkerdamine toimub autolt laevale meetodil.**
- Alates 2018. aastast saavad kõik veeldatud maagaasi ehk **LNG-d peamise kütusena kasutavad Tallinna Sadama sadamaid külastavad laevad taotleda tonnaažitasu soodustust mahus neli protsenti.**
- Euroopa Komisjon toetab Eesti ja Soome riikidevahelist maagaasitoru Balticconnector, et ühendada Eesti ja Soome gaasi ülekandevõrgud. **Euroopa Komisjon kaasrahastab Balticconnectori rajamist 75-protsendilise maksimummääraga.**

9. Veeldatud maagaasi (LNG) laevakütusena kasutamise valmisoleku loomine

- Rakendamine: rakendamisega on alustatud;
- Hetkel pole veel LNG laevadele riiklikke soodustusi välja töötatud ning selleks on vajalik täiendavaid uuringuid ja analüüse läbi viia.
- Eeldatav rakendamise aeg: 2026
- Viivituse põhjus: täiendavate uuringute tegemine ja meetme tehniline rakendamine.

10. Otse merre juhitava sademeveekanaliseerimise ja puhastussüsteemide korrastamine, et ohjata sademeveega toitainete, ohtlike ainete ja prügi sissekannet merre

- Sihid mille rakendamiseks meede on mõeldud:
  - 5.1. Toitainete sisaldus veesambas ei suurene ega põhjusta otsest või kaudset negatiivset mõju ökosüsteemile ja elurikkusele
    - Peamised sihid, mille saavutamisele meede kaasa aitab on vähendada lämmastiku sissekannet õhu kaudu, vähendada DIN sisaldust, klorofüll a sisaldust ja süvakihi hapniku puudujääki ning suurendada vee läbipaistvust.
  - 8.1. Saasteainete kontsentratsioonid ei ületa kehtestatud piirväärtusi
  - 10.1. Mere- ja rannikukeskkonna prügi kahjulikkus
    - merepõhjas esineva mereprügi koguseid iseloomustab langev trend.

10. Otse merre juhitava sademevee kanalisatsiooni ja puhastussüsteemide korrastamine, et ohjata sademeveega toitainete, ohtlike ainete ja prügi sissekannet merre

- **Merre suubuvate sademevee toruotsade kontrollimine** ehk kindlaks tegemine, kellele toruots kuulub ja kas toruotsal on olemas vajalik keskkonnaluba, **on läbi viidud üksnes Tallinnas.**
- Veemajanduskavade meetmeprogrammis ette nähtud **sademeveest tuleneva koormuse ja selle vähendamiseks vajalike meetmete täpsustamise uuringuid ei ole läbi viidud** (vastava meetme koodiga uuringuid rakendamise viimaste aastate ülevaadete kohaselt ei ole läbi viidud).
- Projekteerimismõõde ja -tingimuste läbivaatamine sademevee käitlemise aspektist (imbala/riba nõue jms) ning soovitude ja juhendmaterjalide koostamine sademevee kombineeritud lahenduste kavandamiseks viidi läbi sademevee strateegia projekt “**Sademevee üleujutustest tingitud kitsaskohtade analüüs ja kombineeritud sademevee strateegia väljatöötamine pilootalal**” käigus (2018).

10. Otse merre juhitava sademeveekanaliseerimise ja puhastussüsteemide korrastamine, et ohjata sademeveega toitainete, ohtlike ainete ja prügi sissekannet merre

- Olemasolevate sademevee sisselaskude vee kvaliteedi kontrolliks on vastavad järelevalve sätted toodud veeseaduse § 129 viidatud määruses **“Nõuded reovee puhastamise ning heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee suublasse juhtimise kohta, nõuetele vastavuse hindamise meetmed ning saasteainesisalduse piirväärtused”**.
- Sademevee ärajuhtimise ja puhastamise korraldamise sätted on toodud 1. oktoobrist 2019 kehtima hakanud **ühisveevärgi ja -kanaliseerimise seaduses**
- Järelevalve ise toimub pidevalt lisaks KOV-i järelevalvele ka KKI tegevuse ja KeA korraldatava operatiivseire käigus. Tegu on pideva tegevusega.
- **Sademevee nõuetekohaseks kogumiseks ja puhastamiseks on loodud KIK-s rahastusvõimalused**, mille abil vastavat meetet ellu viiakse ning toimub süsteemide pidev uuendamine, seega on tegu pideva tegevusega.
- Sademevee taristute arendamine toimub järjepidevalt ja tehakse ka täiesti uusi taristuid.

10. Otse merre juhitava sademeveekanaliseerimise ja puhastussüsteemide korrastamine, et ohjata sademeveega toitainete, ohtlike ainete ja prügi sissekannet merre

- Rakendamine: rakendamisega on alustatud;
- Eeldatav rakendamise aeg: 2022
- Viivituse põhjus: andmete või teadmiste puudujääk, mis tähendab, et meil puudub ülevaade otse merre suubuvate sademevee toruotsade, nende koormuste ja keskkonnalubade osas.

11. Merereostustõrje võimekuse tõhustamine hädaolukordadele ja keskkonnareostusele reageerimiseks merel

- Sihid mille rakendamiseks meede on mõeldud:

8.2. Saasteainete mõju:

–õlireostuse tagajärjel hukkunud lindude arv ei suurene 2010.–2012. aasta taseme suhtes.

11. Merereostustõrje võimekuse tõhustamine hädaolukordadele ja keskkonnareostusele reageerimiseks merel

- Sadamate ennetustegevuseks reostuse vältimisel on 2016. aastal **Vabariigi Valitsuse määrusega nr 34** kehtestatud täpsemad nõuded sadama reostustõrjeplaani sisu ja reostustõrjetehnika kohta.
- Ametiasutuste, valitsusväliste organisatsioonide ning vabatahtlike vahelise koostööd parandamiseks naftareostuse vastu võitlemisel on hetkel on käimas INTERREG Läänemere piirkonna projekt **OIL SPILL** (projekti kestus: 2019 – 2021).
- Projekti raames tuvastatakse ühtlustamist vajavaid piiriüleseid protseduure, töötatakse välja reostustõrje alaseid õppematerjale ja viiakse läbi reostustõrje õppuseid ning täpsustatakse peamisi juriidilisi küsimusi naftareostuse vastu võitlemise koostöös.

11. Merereostustõrje võimekuse tõhustamine hädaolukordadele ja keskkonnareostusele reageerimiseks merel

- Rakendamine: rakendamisega on alustatud;
- Reostustõrje eest vastutavate ja kaasatud isikute (sadam, vabatahtlikud jne) koostöö ja koolitustega tegeletakse käimasoleva INTERREG Läänemere piirkonna projekti **OIL SPILL** raames.
- Eeldatav rakendamise aeg: 2021
- Viivituse põhjus: varasem rahastuse puudumine ning ebapiisav eelarve.

12. Merel punkerdamisega kaasnevate keskkonnariskide ohjamine

- Sihid mille rakendamiseks meede on mõeldud:

8.2. Saasteainete mõju:

- õlireostuse tagajärjel hukkunud lindude arv ei suurene 2010.–2012. aasta taseme suhtes.

(täiendav siht: reostusjuhtumite arv väheneb)

12. Merel punkerdamisega kaasnevate keskkonnariskide ohjamine

- Detsember 2019 seisuga kehtib 2011. aasta määrus “Nafta ja naftasaaduste merel, Peipsi-Pihkva järvel ning Narva jõel käitlemise kord”.
- Keskkonnaministeeriumi merekeskkonna osakonnal on hetkel töös uue Veeseaduse alusel punkerdamise korra uus määrus. Määrust veel vastu võetud ei ole.
- Mereinfosüsteemi täiendamist uue punkerdamise rakendusega alustatud ei ole, sest pole vastu võetud punkerdamise korra uut määrust.
- Majandus- ja kommunikatsiooniministri määrus nr 39 “Elektroonilise mereinfosüsteemi põhimäärus” §4 toob välja andmekogusse kantavate andmete koosseisu, mille hulka hetkel ka punkerdamise määrus ei kuulu.

12. Merel punkerdamisega kaasnevate keskkonnariskide ohjamine

- Rakendamine: rakendamisega on alustatud;
- Pärast määruse jõustumist on võimalik teha ettepanek elektroonilise mereinfosüsteemi põhimääruse muudatusteks seoses mereinfosüsteemi täiendamisega uue punkerdamise rakenduse osas.
- Eeldatav rakendamise aeg: 2026
- Viivituse põhjus: riikliku rakendusvahendi puudumine, mis on vajalik meetme lõplikuks rakendamiseks.

13. Sadamates mereprügi, sh hüljatud kalapüügivahendite, vastuvõtmise korraldamise analüüs ja tegevuskava väljatöötamine

- Sihid mille rakendamiseks meede on mõeldud:

10.1. Mere- ja rannikukeskkonna prügi kahjulikkus

- Rannaprügi: Mereprügi koguse vähendamine kümne kõige tavalisema randadest leitud prügiliigi osas (baasaasta 2016)
- Mikroprügi: Veesamba, merepõhja ja rannaala mereprügi koguseid iseloomustab langev trend. (Baasaasta 2016)
- Merepõhjas esineva mereprügi koguseid iseloomustab langev trend (baasaasta 2016)

10.2. Mereprügist põhjustatud kõrvalekalded mereelustiku seisundis ja elupaiga kvaliteedis on ebaolulised.

13. Sadamates mereprügi, sh hüljatud kalapüügivahendite, vastuvõtmise korraldamise analüüs ja tegevuskava väljatöötamine

- INTERREG Läänemere piirkonna projekt “**MARELITT Baltic**” raames on 2016 – 2019 aastal läbi viidud erinevaid sadamate jäätmekäitluse kaardistamise ning hüljatud püügiriistade puhastamise ja sortimise eksperimente.
- Meetme rakendamiseks on hetkel käimas pilootprojekt “**Sadamates mereprügi vastuvõtmise korraldamiseks tegevuskava koostamine**” (2019 – 2020) mille käigus:
  - pööratakse tähelepanu kutseliste kalurite poolt kaaspüügina väljapüütud mereprügi ning hüljatud ja/või kaotsiläinud kalapüügivahendite vastuvõtmise korraldamisele;
  - koostatakse sadamas mereprügi, sh hüljatud kalapüügivahendite, vastuvõtmise korraldamise tegevuskava
  - suheldakse valdkonna erinevate osapooltega ning selgitatakse välja kas ja milliseid õigusakte tuleks muuta. **Väljundina esitatakse ettepanekud õigusaktide muudatusteks;**

13. Sadamates mereprügi, sh hüljatud kalapüügivahendite, vastuvõtmise korraldamise analüüs ja tegevuskava väljatöötamine

- Rakendamine: rakendamisega on alustatud, kuid õigusaktide muudatused ning püügivahendite vastuvõtmise ja käitlussüsteemi rakendamine, sh vastavate käitlustehnoloogiate investeringute toetamine, põhinevad projekti tulemustel ning **on rakendatavad alles pärast projekti lõppemist**.
- Eeldatav rakendamise aeg: 2023
- Viivituse põhjus: andmete ja teadmiste puudujääk, kuid edasise mereprügi, vastuvõtmise ja käitlussüsteemi rakendamise osas võib lisatakistusena esineda ka rahastuse leidmist.

14. Mereprügi probleemi teavitamine ja plastpakendite merre sattumise ennetamine

- Sihid mille rakendamiseks meede on mõeldud:

10.1. Mere- ja rannikukeskkonna prügi kahjulikkus

- Rannaprügi: Mereprügi koguse vähendamine kümne kõige tavalisema randadest leitud prügiliigi osas (baasaasta 2016)
- Mikroprügi: Veesamba, merepõhja ja rannaala mereprügi koguseid iseloomustab langev trend. (Baasaasta 2016)
- Merepõhjas esineva mereprügi koguseid iseloomustab langev trend (baasaasta 2016)

10.2. Mereprügist põhjustatud kõrvalekalded mereelustiku seisundis ja elupaiga kvaliteedis on ebaolulised

14. Mereprügi probleemi teavitamine ja plastpakendite merre sattumise ennetamine

- Teavitamine:
  - 2016 – 2018 on projekti “**Blastic**” raames välja antud erinevaid mereprügi teemalisi **infomaterjale**, mida on paigaldatud **Pirita rannakabiinidele**. 2017 – 2018 on korraldatud **Stroomi rannas rannatalgusid** ning 2018. aastal viidi läbi “**Meri plastist puhtaks seminar**”.
  - INTERREG Läänemere piirkonna projekti “**MARELITT Baltic**” (2016 – 2019) käigus on läbi viidud sadamate jäätmekäitluse kaardistamist ja hüljatud püügiriistade puhastamise ning sorteerimise eksperimente, samuti on välja antud **hüljatud püügivahenditega seotud probleeme ja tagajärgi kirjeldav brošüür**.
  - Tallinna linna Keskkonnaamet on 2019. aastal välja andnud **õppematerjali mereprügist ja ohtlikest ainetest “Ohud Soome lahele. Mereprügi ja ohtlikud jäätmed”**.
  - Mereprügi teavitamise tegevustena on antud erinevate projektide raames korraldatud **seminare**, antud mereprügi alaseid **pressiteateid**, raadio- ja teleintervjuusid mereprügi uurijatega, tehtud lugusid loodusharidussaadetes ning artikleid nii trüki- kui ka elektroonilistes meediaväljaannetes.

14. Mereprügi probleemi teavitamine ja plastpakendite merre sattumise ennetamine

- Ennetamine:
  - **Jäätmekäitluse koolitusprogrammidesse mereprügi teemat lisatud ei ole** ja seda teemat ei ole ka veel arutlusel olnud;
  - **Riik panustab** erinevate seotud osapoolte vahelise koostöö edendamisesse **läbi erinevate meetmete rakendamise või pilootprojektide rahastamise uute süsteemide väljatöötamiseks;**
  - **Näiteks 8. meetme** “Püügiandmetest teavitamise elektroonilise süsteemi rakendamine kalapüügi paremaks kontrollimiseks ja püügivahendite hülgamise vältimiseks” **rakendamine parandab hüljatud püügivahendite vähenemisesse;**
  - Pakendiseaduse muutmise seaduse §2 kohaselt jõustus 2018. aasta 31. detsembril pakendiseaduse §5, mille kohaselt **ei või pärast 31. detsembrit 2018 pakendiette võtja müügikohas anda õhukesi ja eriti õhukesi plastkandekotte tarbijale tasuta.**

14. Mereprügi probleemi teavitamine ja plastpakendite merre sattumise ennetamine

- Rakendamine: meede on rakendatud.
- Teavitamise tegevused kuuluvad järjepidevate ja jätkuvate tegevuste hulka, mistõttu võib need tegevused lugeda rakendatuks.
- Õhukeste plastikkottide tarbimise vähendamise alase seaduse muudatusega 2018. aasta 31. detsembril loetakse meede rakendatuks.
- Rakendamise aeg: 2018.

15. Riigi jäätmekavas ja rannapiirkonna kohalike omavalitsuste (KOV) jäätmekavades mereprügi käitlemine – jäätmekava mereprügi peatükk

- Sihid mille rakendamiseks meede on mõeldud:
  - 10.1. Mere- ja rannikukeskkonna prügi kahjulikkus
    - Rannaprügi: Mereprügi koguse vähendamine kümne kõige tavalisema randadest leitud prügiliigi osas (baasaasta 2016)
    - Mikroprügi: Veesamba, merepõhja ja rannaala mereprügi koguseid iseloomustab langev trend. (Baasaasta 2016)
    - Merepõhjas esineva mereprügi koguseid iseloomustab langev trend (baasaasta 2016)
  - 10.2. Mereprügist põhjustatud kõrvalekalded mereelustiku seisundis ja elupaiga kvaliteedis on ebaolulised.

15. Riigi jäätmekavas ja rannapiirkonna kohalike omavalitsuste (KOV) jäätmekavades mereprügi käitlemine – jäätmekava mereprügi peatükk

- Keskkonnaministerium on koostamas “Riigi jäätmekava 2021+”, mis plaanitakse koostada Ringmajanduse tegevuskava sees eesmärgiga jõustada see 2020. aasta lõpuks arvestades juba uue jäätmeseaduse nõudeid **ehk mereprügi käitlemise teema on lisatud uude jäätmekavasse.**
- 2016 – 2018 läbi viidud projekti “**Blastic**” raames koostati potentsiaalsete mereprügi allikate kaardistamise kontrollnimekiri ja olulisuse hindamise töövahend, mis on aluseks kõige kriitilisemate valdkondade leidmisel, millega tuleks tegeleda kohalikus mereprügi ennetamise ja vähendamise tegevuskavas. Seega on **projekti Blastic väljundid Läänemere riikidele enda juhendite koostamise aluseks.**
- **Keskkonnaministerium eraldiseisvalt mereprügi juhendmaterjale võimalikest KOV meetmetest välja ei plaani anda, kuid teemat käsitletakse ringmajanduse meetmete all.**
- Eraldiseisvalt mereprügi teemadel KOV spetsialistide koolitamist **Keskkonnaministeriumil plaanis ei ole.** Küll aga on plaanis peagi (2020/2021) ametnike (riik, KOV) koolitamist ringmajanduse teemal, mille raames plaanitakse ka mereprügi käsitleda.

15. Riigi jäätmekavas ja rannapiirkonna kohalike omavalitsuste (KOV) jäätmekavades mereprügi käitlemine – jäätmekava mereprügi peatükk

- Rakendamine: rakendamisega on alustatud;
- **Mereprügi** teema leiab käsitlemist “**Riigi jäätmekava 2020+**”, mis koostatakse Ringmajanduse tegevuskava sees ning plaanitakse jõustada 2020. aasta lõpuks.
- Pärast riigi jäätmekava 2020+ jõustumist tuleb rannikuäärsete kohalike omavalitsuste jäätmekavadesse lisada mereprügi peatükk.
- Eeldatav rakendamise aeg: 2023
- Viivituse põhjus: riiklikku rakendusvahendi puudumine.

16. Impulsshelide registri loomine

- Sihid mille rakendamiseks meede on mõeldud:
  - 11.1.1. Negatiivse trendi puudumine impulsshelide teatud fikseeritud taset (dB) ületavas päevade arvus aastas 20*20 meremiili alade (*võib määrata ka veekogumite*) kaupa Eesti rannikumeres

16. Impulsshelide registri loomine

- **Eesti edastab impulsshelide andmed ICES impulsshelide registrisse ja hetkel eraldi Eesti andmebaasi ei ole vaja luua**, kuid see võib osutuda vajalikuks tulevikus, kui jõutakse mürarikastele tegevustele lubade väljastamiseni.
- Impulssheli tekitavate tegevuste ja mürataset iseloomustavaid andmeid tuleks koguda ka lisaks keskkonnalubade andmebaasist, mida oktoober 2019 seisuga **ei toimu**.
- **Eestis peab impulssmüraga seotud KMH-ga kaasnema helilevi modelleerimine ja välimõõtmine**. Mõõtmisi tehakse kontrollimaks, et tegelik impulssheli intensiivsus ei ületa KMH-s deklareeritud/rehkendatud väärtusi.
- **Veealuse müra probleemi administratiivse vastutuse korrastamisega Eestis tegeletud ei ole**. Tegevus vajab edasist käsitlemist, et veealust müra põhjustavad tegevused ei põhjustaks olulisel määral häiringuid (mere)loomadele ja nende elupaikadele. Siiski on **veealuse müra ja selle mõju osas veel palju teadmiste puudujääke**, et saaks täpsemaid nõudeid välja töötada.

16. Impulsshelide registri loomine

- Rakendamine: rakendamisega on alustatud;
- Eeldatav rakendamise aeg: 2026
- Viivituse põhjus: andmete ja teadmiste puudujääki ning lisauuringute vajadust, pärast mida saab seadusandluses muudatusi sisse viia.
- Samuti sõltub meetme rakendamine paljuski ka Euroopa Liidu koostööst, läbi mille ühised lahendused ja indikaatorid edaspidi kasutusele võetakse.

MSRD tunnustega 1, 4 ja 6 seotud rakendatavad (kategooria 1 b) meetmed

- Mereruumi planeeringute koostamine (Euroopa parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/89/EL, millega kehtestatakse mereruumi planeerimise raamistik) ja HELCOM soovitus 28E/9 rakendamine;
- Eesti keskkonnanstrateegia aastani 2030 rakendamine;
- Hallhülge kaitse tegevuskava 2015 – 2019 rakendamine;
- Viigerhülge kaitse tegevuskava 2015 – 2019 rakendamine;
- Naftareostustõrje ja elustiku rehabiliteerimise võimekuse suurendamine;
- Läänemere ranniku- ja territoriaalmere kaitsealade võrgustiku lõpuni välja arendamine (Läänemere strateegia tegevuskava);
- Looduskaitse arengukava aastani 2020 rakendamine.

MSRD tunnustega 1, 4 ja 6 seotud rakendatavad (kategooria 1 b) meetmed

- Rakendamine: rakendamisega on alustatud;
- Eeldatav rakendamise aeg: 2030
- Kõik meetmed on rakendatud osaliselt ning nende rakendamisega seotud tegevused jätkuvad.
- Vastavalt “Eesti keskkonnanstrateegia aastani 2030” dokumendile võib meetmegrupi rakendamise eeldatavaks ajaks lugeda 2030.

MSRD tunnusega 2 seotud rakendatavad (kategooria 1 b) meetmed

- Sadamate bioloogiline seire teostamine;
- Teabevahetuse, teadus- ja arendustöö ning teavitamise tegevuste elluviimine.

- Rakendamine: rakendamisega on alustatud;
- Eeldatav rakendamise aeg: 2020
- **Võõrliikide tunnuse meetmegrupi rakendamisesse panustavad samad tegevused**, mis on toodud **meetme nr 4 juures**. Seega võib lugeda meetmegrupi rakendamise eeldatavaks ajaks vastavalt meetmekava meetme nr 4 eeldatavale rakendamise ajale 2020.

MSRD tunnusega 3 seotud rakendatavad (kategooria 1 b) meetmed

- Euroopa merendus- ja kalandusfondi rakenduskava 2014–2020 kalanduse kontrolli ja järelevalve toetusmeetmete täitmine;
- Riiklikku kaitset vajavate ja ohustatud kalaliikide ja kalavarude taastootmise programmi (2002–2010) elluviimiseks koostatud rakenduskava (2006) uuendamine.
- Rakendamine: meetmegrupp on rakendatud.
- Rakendamise aeg: 2019
- Riiklikku kaitset vajavate ja ohustatud kalaliikide ja kalavarude taastootmise uus programm “**Kalakasvatusliku taastootmise tegevuskava 2017–2019, perspektiiviga kuni 2023**” kinnitati 2017.
- **Kalanduse kontrolli ja järelevalve toetusmeetme projektid**, mis panustasid seire ja järelevalve tõhustamisesse, lõppesid 2019. aasta seisuga.

MSRD tunnusega 5 seotud rakendatavad (kategooria 1 b) meetmed

- Helcom kokkuleppega kehtestada Läänemeri NO_x emissioonide eripiirkonnaks (NECA) ühinemise meede.
- Rakendamine: rakendamisega on alustatud,
- Rakendamise aeg: 2021
- Vastavalt IMO-le esitatud ettepanekule ja selle kinnitamisele IMO poolt **võib lugeda meetme rakendatuks 2021. aasta seisuga, millal lämmastikuemissiooni eripiirkonna (NECA) staatus jõustub.**

MSRD tunnusega 7 seotud rakendatavad (kategooria 1 b) meetmed

- Integreeritud mere ja rannikute majandamise strateegiate väljatöötamine ja rakendamine Läänemere riikides (HELCOM-i Läänemere tegevuskava, soovitus 24/10);
- Merealade ruumilise planeerimise põhimõtete väljatöötamine Läänemere piirkonnas (HELCOM-i Läänemere tegevuskava, soovitus 28E/9).
- Rakendamine: rakendamisega on alustatud,
- Rakendamise aeg: 2021
- Meetmegrupi meetmete rakendamine **toimub läbi mereala ruumilise planeerimise direktiivi (2014/89/EL) rakendamise**, mistõttu võib vastavalt direktiivile lugeda meetmegrupi eeldatavaks rakendusajaks direktiivis kehtestatud tähtaja 2021.

MSRD tunnusega 8 ja 9 seotud rakendatavad (kategooria 1 b) meetmed

- 2001. aasta punkrikütusereostuse tsiviilvastutuse konventsiooni rakendamine;
- HELCOM-i soovitus 31/1 kohase reostustõrje võimekuse tagamine;
- Siseturvalisuse arengukava (STAK) 2015–2020 tõhusa päästevõimekuse tagamise meetme rakendamine.

MSRD tunnusega 8 ja 9 seotud rakendatavad (kategooria 1 b) meetmed

- Rakendamine: rakendamisega on alustatud,
- Rakendamise aeg: 2027
- Punkrikütusereostuse tsiviilvastutuse konventsioon rakendus koos Eesti poolt taotletud erisustega 2006. aastal.
- Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondist 2014–2020 rahastati Siseturvalisuse arengukava (STAK) 2015–2020 tõhusa päästevõimekuse tagamise meede, mille tarvis soetati uus seirelennuk ja reostustõrje laev.
- Uue seirelennuki ja reostustõrjelaeva soetamisega 2018. aastal **täideti HELCOM soovitus 31/1 toodud miinimumnõuded matemaatiliste arvutuste kohaselt ehk ideaalsete ilmastikuolude korral, kuid realselt vajab reostuse korjevõimekus täiendamist**. Uue soetatud laeva ja lennukiga vahetati välja vanad ja amortiseerunud laev ja lennuk ning parandati reageerimisvõimekust. Uude rahastusperioodi on planeeritud uue reostustõrje laeva soetamine, mis tagab täielikult (st. ka mitte ideaalsete ilmastikuolude juures) Helcom soovitus 31/1 täitmise.

MSRD tunnusega 10 seotud rakendatavad (kategooria 1 b) meetmed

- HELCOM-i soovitus 28E/10: eritasuvaba süsteemi kohaldamine laevaheitmete ja mereprügi suhtes, mis on püütud kalavõrkudega Läänemere piirkonnas;
- HELCOM-i soovitus 29/2 mereprügi Läänemere piirkonnas ja Läänemere mereprügi tegevuskava rakendamine;
- Kohalike omavalitsuste jäätmekavade rakendamine;
- Riigi jäätmekava 2014–2020 rakendamine.

- Rakendamine: rakendamisega on alustatud,
- Rakendamise aeg: 2023
- Meetmegrupi meetmed on rakendamisel ning **rakendamise ajaks võib lugeda meetme nr 15 “Riigi jäätmekavas ja rannapiirkonna kohalike omavalitsuste (KOV) jäätmekavades mereprügi käitlemine – jäätmekava mereprügi peatükk” eeldatava rakendamise aja kohaselt 2023.**

MSRD tunnusega 11 seotud rakendatavad (kategooria 1 b) meetmed

- Veealuse müra ja selle mõjuga arvestamine mereala planeeringute keskkonnamõju strateegilisel hindamisel (KSH) ja arendustööde keskkonnamõjude hindamisel (KMH).
- Rakendamine: rakendamisega on alustatud,
- Rakendamise aeg: 2026
- Meetme rakendamiseks vajalike regulatsioonide kehtestamiseks on vajalik Euroopa Liidu ja piirkondlikul tasemel teha koostööd, et kehtestada kriteeriumid, millega defineeritakse müra oluline mõju.
- Viivituse põhjuseks võib lugeda andmete ja teadmiste puudujääki ning lisauuringute vajadust, pärast mida saab uusi regulatsioone kehtestada.
- Samuti sõltub meetme rakendamine paljuski ka Euroopa Liidu koostööst, läbi mille ühised lahendused välja töötatakse.

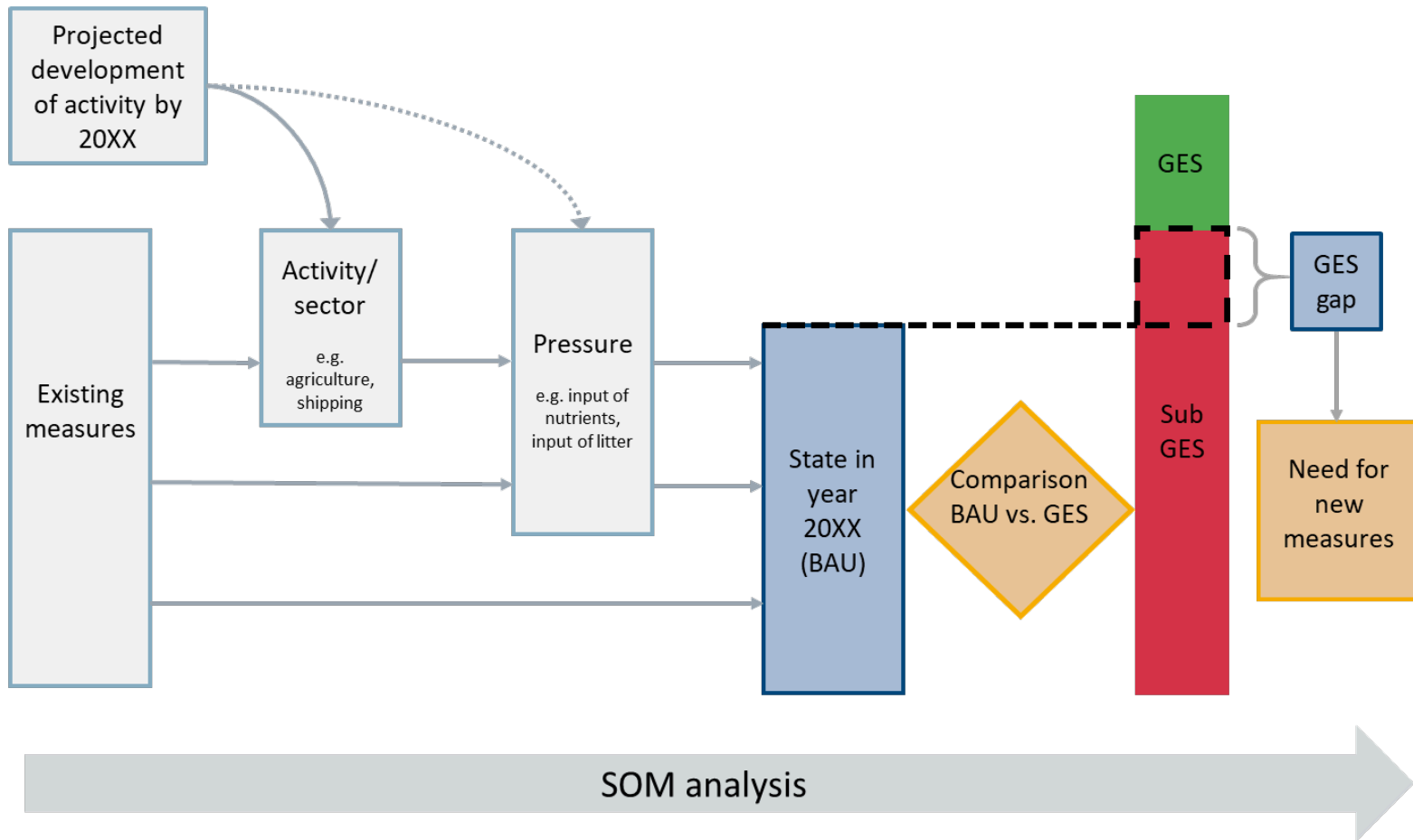
Uus meetmekava

- Uus MSRD kohane meetmekava peab valmis saama 2021. aasta lõpuks ja seda tuleb rakendada hakata 2022. aastal.
- Ajakava:
  - Meetmekava koostamise planeerimine 2019
  - Meetmekava koostamine 2020/2021 esimene pool
  - Meetmekava avalikud konsultatsioonid ja lõplik vormistamine 2021 keskpaik
  - Meetmekava kinnitamine ja raporteerimine 2021 lõpp / 2022 algus.

Meetmekava alus ja nõuded uutele meetmetele

- 2017. aastal võeti vastu Euroopa Komisjoni otsus (EL) 2017/848, millega nähakse ette mereala hea keskkonnaseisundi kriteeriumid ja meetodikastandardid ning seire ja hindamise spetsifikatsioonid ja standardmeetodid.
- 2017. aastal muudeti Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/56/EÜ merestrategie ettevalmistamisel arvesse võetavate elementide soovitusliku nimekirja (MSRD lisa 3).
- 2018. aastal viidi läbi Eesti mereala keskkonnaseisundi hinnangu ajakohastamine, mis lähtus uuendatud direktiivist ning uutest HKS hindamiskriteeriumitest ja kriteeriumielementidest.
- Kuna 2017.a uuendatud HKS otsusega muudeti HKS hindamiskriteeriume ja kriteeriumielemente, siis 2018. aasta hindamise käigus kaasajastati ka HKS määratlusega seotud keskkonnaalaseid sihte.
- Uued meetmed tuleb välja töötada 2018. aasta seisundihinnangu ajakohastamise alusel ja lähtuda selle käigus kaasajastatud HKS sihtidest.
- Liikmesriigid peavad tagama uute meetmete kulutõhususe ja tehnilise teostatavuse ning peavad tegema enne iga uue meetme kehtestamist mõjude hindamisi (keskkonna- ja sotsiaalmajandusliku mõju), seal hulgas tulude ja kulude analüüse.

Meetmete piisavuse analüüs (allikas: *Programmes of measures under MSFD. Rec. for implementation and reporting, draft 3/10/2019*)

Euroopa Komisjoni etteheiteid esimesele ja meie väljakutsed tulevasele meetmekavale:

- *Liikmesriik peaks kaaluma, kas on võimalik vähendada teatavate survetegurite praegust taset merekeskkonnas, arvestades, et enamik otseseid meetmeid keskendub jätkuvate ja tulevaste survesisendite kõrvaldamisele. On täheldatud, et enamiku meetmete eesmärk on tegeleda jätkuva ja uue survega, samal ajal kui väga väheste meetmete eesmärk on kõrvaldada või vähendada seda, mis on merekeskkonnas juba olemas varasema tegevuse tõttu (nt mereprügi, võõrliigid ja saasteained) Kui hea keskkonnaseisundi saavutamist 2020. aastaks ei peeta tõenäoliseks (nt D5, D8 ja imetajate (D1, 4) puhul), peaks Eesti prognoosima hea keskkonnaseisundi saavutamise alternatiivse aja*
- *Liikmesriik peaks üksikasjalikult kindlaks määrama meetmete ruumilise ulatuse.*
- *Eesti peaks kvalifitseerima survetegurid ja nende eeldatava vähenemise tänu võetud meetmetele.*
- *Liikmesriik peaks survepõhiste tunnuste kohta esitatud meetmed ja nende mõju seisundipõhiste tunnustele paremini seostama. See annaks tervikliku ülevaate kõiki tunnuseid mõjutavate meetmete mõjust*

Eesti Keskkonnauuringute Keskus

Täna tähelepanu eest!

EMKF
RAKENDUSKAVA
2014-2020

Euroopa Liit
Euroopa Merendus- ja Kalandusfond

